ด่วนมาก

ที่ นศ ๐๐๑๘.๑/ว ๘๔๓๗

ถึง สำนักทะเบียน ทุกสำนักทะเบียน

ตามหนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ นศ ๐๐๑๗.๑/ว ๑๖๑๘ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ และหนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ นศ ๐๐๑๗.๑/ว ๒๖๘๔ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑ ให้สำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดแล้ว นั้น

กรมการปกครองแจ้งว่า ผลจากการลงพื้นที่โดยคณะเจ้าหน้าที่ของสำนักบริหารการทะเบียน เพื่อจัดประชุมเสวนาศึกษาประเด็นปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคลในพื้นที่จังหวัดนำร่อง ๕ แห่ง พบว่าประชาชนที่ได้รับผลจากมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑ มีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ (รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่แนบมาพร้อมนี้)

ดังนั้น เพื่อให้การลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง กรมการปกครองจึงได้แจ้งซักซ้อมความเข้าใจเพื่อให้การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตามหนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๑๓๗ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

จึงเรียนมาเพื่อทราบและให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป (ให้ดาวน์โหลดหนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๑๓๗ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ จาก www.pokkrongnakhon.com มุมหนังสือราชการ (จังหวัด) หน้าเว็บไซต์)

จังหวัดนครศรีธรรมราช
๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๐๗๓๘
www.pokkrongnakhon.com

0245.16
0 8 พ.ย. 2556

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๑๓๗

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

- 8 พ.ย. 2556

๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง การขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๕๘๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑
๒. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙๔๘๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑
๓. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๖๖๔๘ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑ เพื่อให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครแจ้งอำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

ผลจากการลงพื้นที่โดยคณะเจ้าหน้าที่ของสำนักบริหารการทะเบียนเพื่อจัดประชุมเสวนาศึกษาประเด็นปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคลในพื้นที่จังหวัดนำร่อง ๕ แห่ง ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดเชียงราย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดตราด พบว่าประชาชนที่ได้รับผลจากมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑ มีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ สรุปประเด็นสำคัญ ๆ ได้ ดังนี้

๑. สำนักทะเบียนบางแห่งรับคำขอลงรายการสัญชาติไทย ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑ ไว้ แต่ไม่ออกใบรับให้เป็นหลักฐาน

๒. สำนักทะเบียนบางแห่งแจ้งให้ผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยต้องนำพยานบุคคลที่เป็นข้าราชการมาให้การรับรองเท่านั้น โดยไม่พิจารณาบุคคลอาชีพอื่น

๓. กรณีผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยแสดงหลักฐานการเกิดได้แก่ หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิด ซึ่งเป็นเอกสารที่ออกให้โดยสำนักทะเบียนอื่นหรือหน่วยงานราชการอื่น จะต้องทำเรื่องขอตรวจสอบเอกสารหลักฐานดังกล่าวไปยังสำนักทะเบียนหรือหน่วยงานที่ออกหลักฐานเพื่อให้ยืนยันความถูกต้องทุกราย ซึ่งใช้ระยะเวลานานมากกว่าสำนักทะเบียนหรือหน่วยงานที่ออกหลักฐานจะตอบกลับมา

๔. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการลงรายการสัญชาติไทย รวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บางคนมีพฤติการณ์เรียกร้องค่าตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ และบางสำนักทะเบียนได้รับเรื่องไว้แล้วแต่จะเร่งดำเนินการให้เฉพาะรายที่มีผลประโยชน์ตอบแทน รวมถึงการเลือกปฏิบัติในลักษณะอื่น ๆ

/กรมการปกครอง...

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเป็นเพราะความไม่เข้าใจหรือเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติและประชาชนที่เกี่ยวข้องเกิดความสับสน ดังนั้น เพื่อให้การลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง จึงขอชักซ้อมความเข้าใจเพื่อให้การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังต่อไปนี้

๑. การยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทย กำหนดให้ผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยยื่นคำขอพร้อมด้วยหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเอกสารการทะเบียนราษฎรและหลักฐานที่แสดงว่าผู้ขอเป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทย เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) หรือทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๘ ก) และสูติบัตร หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิด เป็นต้น ส่วนการนำพยานบุคคลมาให้นายทะเบียนสอบสวนเพื่อรับรองเรื่องการอาศัยอยู่จริงในประเทศไทย และการเป็นผู้มีความประพฤติดีหรือทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมนั้น นายทะเบียนสามารถนัดหมายให้ผู้ขอลงรายการสัญชาตินำพยานบุคคลมาสอบสวนในภายหลังได้ตามระยะเวลาที่เหมาะสม แต่ไม่ควรเกิน ๙๐ วัน นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่รับคำขอ ดังนั้น หากผู้ขอลงรายการสัญชาติยื่นคำขอโดยมีหลักฐานเอกสารตามที่กำหนดไว้แล้ว นายทะเบียนจะปฏิเสธการรับคำขอไม่ได้

เมื่อได้รับคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ พร้อมด้วยเอกสารการทะเบียนราษฎรและหลักฐานการเกิดของผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยแล้ว ให้นายทะเบียนพิจารณารายละเอียดจากหลักฐานเอกสารดังกล่าว ถ้าเห็นว่าผู้ขอน่าจะมีคุณสมบัติเป็นผู้ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ ให้ออกใบรับคำขอตามแบบที่กำหนดไว้ เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่าผู้นั้นอยู่ระหว่างรอการพิสูจน์คุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ตามแนวทางหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๖๖๔๘ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๒. การเรียกพยานบุคคลรับรองคุณสมบัติของผู้ขอลงรายการสัญชาติไทย กำหนดลักษณะของพยานจะต้องเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือกล่าวคือ เป็นผู้ที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน มีถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่งในท้องที่ที่ผู้นั้นอาศัยอยู่เป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๕ ปี เป็นบุคคลที่ชุมชนให้การยอมรับนับถือ มีความประพฤติดีและต้องรู้จักคุ้นเคยกับผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยเป็นอย่างดี ซึ่งอาจจะเป็นพระภิกษุ คหบดี หรือเกษตรกร โดยไม่จำเป็นต้องเป็นข้าราชการ พนักงานของรัฐ กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้านก็ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความเป็นไปได้ที่ประชาชนทั่วไปจะสามารถนำข้าราชการหรือพนักงานของรัฐมาเป็นพยานรับรอง อย่างไรก็ตาม ขอให้นายทะเบียนใช้ความละเอียดรอบคอบในการสอบสวนพยานบุคคลโดยให้แจ้งผู้ที่เป็นพยานทราบถึงโทษความผิดในการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงาน และขอให้ระมัดระวังเรื่องการใช้พยานบุคคลในลักษณะเวียนเทียนหรือต่างตอบแทนด้วย ตามแนวทางหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๙๔๘๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑

๓. กรณีผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยแสดงหลักฐานการเกิดได้แก่ หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิด ซึ่งเป็นเอกสารที่ออกให้โดยสำนักทะเบียนอื่นหรือหน่วยงานราชการอื่น จะต้องทำเรื่องขอตรวจสอบเอกสารหลักฐานดังกล่าวไปยังสำนักทะเบียนหรือหน่วยงานที่ออกหลักฐานเพื่อให้ยืนยันความถูกต้องนั้น ให้สำนักทะเบียนที่รับเรื่องดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานและยืนยันความถูกต้องไปยังสำนักทะเบียนที่สอบถามให้แล้วเสร็จโดยเร็ว มิให้มีการแสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชน และยึดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลักในการดำเนินงาน

/๔. ให้เจ้าหน้าที่...

๔. ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยกันป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริต แสวงหาหรือเรียกรับผลประโยชน์ในการขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการรับคำขอ การเรียกตรวจสอบพยานหลักฐาน การพิจารณาหลักฐาน รวมถึงการดำเนินการภายหลังจากสำนักทะเบียนได้กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้กับผู้ขอแล้ว เช่น การเปลี่ยนสถานภาพบุคคลในทะเบียนบ้านจากไม่มีสัญชาติไทยหรือสัญชาติอื่นเป็นสัญชาติไทย การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน เป็นต้น โดยขอให้สำนักทะเบียนทุกแห่งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกันว่า **การขอลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือเงินตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น** หากพบว่ามีการดำเนินการโดยมิชอบ ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ราชการได้รับความเสียหาย ขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครพิจารณาลงโทษเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องทั้งทางวินัยและทางอาญาโดยเฉียบขาด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๗-๒๐
โทรสาร ๐-๒๙๐๖-๙๒๑๖